

БЮЛЕТИН

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

София 1000, бул. "Дондуков" № 11; тел.: 02 986 53 09; тел./факс: 02 986 53 00;
e-mail: nfri@abv.bg; <http://www.nfri.bg/>

Година VIII, брой 4, м. март 2015 г.

В ТОВА ИЗДАНИЕ

1. Новини – стр.1 – стр.12
2. Проекти и програми - стр.12 – стр.17
3. Нашата консултация – стр.17 – стр. 23

<http://buletin.nfri.bg/>

НОВИНИ

European
Commission

REPUBLIC OF BULGARIA
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL POLICY

CECOP
CICOPA Europe

The European confederation of
cooperatives and worker-owned enterprises
active in industry and services

AGENCY FOR

DISABLED PEOPLE

Международен панаир Пловдив

НАЦИОНАЛНА ФЕДЕРАЦИЯ
НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ НА ИНВАЛИДИ

NATIONAL FEDERATION OF
EMPLOYERS OF DISABLED PEOPLE

ПОКАНА

НФРИ

НАЙ-УЧТИВО ВИ КАНИ

на **Официалното откриване**

на

ЧЕТВЪРТЯ ЕВРОПЕЙСКИ ПАНАИР

НА ПРЕДПРИЯТИЯ И КООПЕРАЦИИ ОТ СОЦИАЛНАТА ИКОНОМИКА

**26 март 2015 г., четвъртък, от 10.30 часа, палата № 6 на Международен панаир
Пловдив**

**ПАЛАТА № 6 НА МЕЖДУНАРОДЕН ПАНАИР ПЛОВДИВ ЩЕ БЪДЕ
ОТВОРЕНА ЗА ПОСЕЩЕНИЕ**

в периода от 26 март – 29 март 2014 г.

и на ЕВРОПЕЙСКА КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА:

„Социално предприемачество за растеж и работни места”

**26 март 2015 г., четвъртък, от 14.00 часа, в зала „България”, Конгресен център на
Международен панаир**

**КРЪГЛА МАСА и работни групи на 27 март 2015 г., петък, от 10.00 часа,
на тема:**

„Възможности за развитие на социалното предприемачество”

в зала „България”, Конгресен център на Международен панаир

И „Регионално и локално коопериране” в зала „Пресклуб” на Конгресен център на Международен панаир

Четвъртото поредно издание на форума включва:

- Международен панаир на повече от 100 социални предприятия от над 16 страни, модно ревю на облекла, произведени от социални предприятия в палата 6 на Международен панаир АД – Пловдив;
- Европейска конференция на тема „Социално предприемачество за растеж и работни места“ на 26 март 2015 г. в зала „България”, Конгресен център на панаира;
- Кръгла маса и Работни групи на 27 март 2015 г. по темите: „Възможности за развитие на социалното предприемачество” и „Регионално и локално коопериране” в зала „България” и зала „Пресклуб”, Конгресен център на панаира.

Очаква се форумът да привлече повече от 30 000 посетители. От 2003 г. - Европейската година на хората с увреждания, НФРИ е съорганизатор и провежда национални изложения на социалните предприятия и кооперации за хора с увреждания. От 2012 г. тези изложения прераснаха в международни прояви, които се радват на все по-голям интерес от медии, социални предприятия, политици и широката публика.

Досега във форумите от страна на институциите на ЕС взеха участие представители на Европейската комисия на най-високо ниво в лицето на г-н Ласло Андор, който откри първия форум през 2012 г., г-н Апостолос Йоакимидис (2013 г.) и г-н Марко Цуравич (2014 г.) от ГД „Предприятия и промишленост“, на Европейския икономически и социален комитет, с подкрепата на Министерство на труда и социалната политика на Република България, СЕКОП и неправителствени организации.

Четвъртия европейски панаир на предприятия и кооперации от социалната икономика дава ясно трансгранично послание за значимостта на хората с увреждания в Европейската общност, приносът към обществото който дават специализираните предприятия на хора с увреждания чрез иновации, технически и социални постижения и практики. С включването и на социални предприятия от Европа ще се изградят благоприятни предпоставки за едно по-кохерентно и ефикасно развитие на социалната икономика в страната. Това от своя страна е важна стъпка в упражняване на правото на труд и подобряването на трудовите условия и социалното включване на хората с увреждания.

На сайта www.efse-bulgaria.eu на български и английски език ще бъде изнесена информация за четирите издания на Европейските Форуми за социално предприемачество, в рамките на които се провежда Европейския панаир на социални предприятия и кооперации на хора с увреждания.

В каталога на сайта ще бъдат изброени всички участници в четвъртото издание на Европейския форум за социално предприемачество в гр.Пловдив. За целта същите ще бъдат представени с информация за дейността си, контакти и лого.

Конференциите съпътстващи форума са основен инструмент за обмен на мнения, добри практики и идеи между експерти на национално и европейско равнище, включително и от страни-кандидати за членство в ЕС и допринасят за насърчаването на социалните предприятия и кооперации като важни участници в пазарната икономика.

ПРОГРАМА

за провеждане на
Четвърти Европейски форум за социално предприемачество
26.03. – 29.03.2015 г.
гр. Пловдив, Р България

26 Март 2015, 10.30 – 17.30

10:30	Официално откриване: - г-н Иван Соколов, председател на Съвета на директорите на Международен панаир Пловдив; - г-н Иван Тотев, кмет на гр. Пловдив - г-н Марко Цуравич, ГД Растеж (Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП), Европейска комисия - г-н Манюел Марискал, Президент на СИКОПА-СЕКОП - г-н Ивайло Калфин, Заместник министър- председател, Министър на труда и социалната политика на България, член на Европейския парламент (2009-2014); /подлежи на потвърждение/ - г-н Бойко Борисов, Премиер /подлежи на потвърждение/
11:00-12:30	Разглеждане на панаира и ревюто в палата 6 на Международен панаир
13:00-14:00	Коктейл

14:00-15:30	Конференция “Социално предприемачество за растеж и работни места” <i>Зала „България”, Конгресен център на Международен панаир</i> Модератор: г-н Силиян Баласопулов, председател на Националния съюз на трудово-производителните кооперации Презентации: -Представяне на Инициативата за социално предприемачество (г-н Марко Цуравич, Европейска комисия); - Социалната икономика в националната политика и законодателството (г-н Лазар Лазаров - Заместник министър на труда и социалната политика) -Политика на СЕСОР за социално предприемачество (г-н Манюел Марискал, Президент на СИКОПА-СЕКОП) ; - Финансиране на социалното предприемачество и социално включване чрез европейски проекти за програмния период 2014 – 2020 (г-жа Зорница Русинова, Заместник министър на труда и социалната политика) -Социално предприемачество и социално предприятие (г-жа Мари Зволска, Европейски икономически и социален комитет) - Ролята на социално предприятие и социалното предприемачество за растеж и работни места – позицията на ИСС (Доклад на проф. Нено Павлов, зам.-председател на Икономически и социален съвет (ИСС)) - Социално предприемачество – френският модел (г-жа Антонела Ноя, управител на Центъра за предприемачество, МСП и местно развитие)
15:30-16:00	Кафе пауза
16:00-17:30	Дискусия: Иновативни подходи за развитие на социалното предприемачество Модератор: г-н Минчо Коралски, изпълнителен директор на Агенция за хората с увреждания /АХУ/ Презентации: -Образование и обучение за предприемачи (г-н Ристо Райвио, ГД Заетост, Европейска Комисия) - Политики за развитие на социалното предприемачество (г-жа Теодора Тодорова, МТСП) - Доклад за подкрепената заетост на Агенцията за хората с увреждания (г-н Минчо Коралски, изпълнителен директор на АХУ) - Социални кооперативни предприятия и грижа за зависими хора в региона на Андалусия, Испания (г-жа Гарсия Торес, ФАЕКТА – Федерация на социалните

	производствени кооперации в Андалусия, Испания) - Насърчаване на дейности за развитие на социалното предприемачество в Югоизточна Европа (г-жа Таня Траянова, Италианската Търговска камара в България) - Въпроси и отговори
19:00	Официална вечеря на лекторите с г-н Ивайло Калфин, заместник министър председател, министър на труда и социалната политика на Р България

* * *

27 март 2015, 10:00 – 12:30

10:00-12:30	Паралелни работни групи: Работна група 1: Възможности за развитие на социалното предприемачество <i>Зала „България”, Конгресен център на Международен панаир</i> <u>Модератор: г-н Марко Цуравич, Европейска Комисия</u> 1. Женско предприемачество - г-н Марко Цуравич, Европейска комисия 2. Възможните форми за сътрудничество и развитие на ефективен социален и граждански диалог в подкрепа предприемаческата инициатива на жените – г-жа Веселина Старчева, КТ Подкрепа 3. Социалното предприемачество – Проф. дсн Начко Радев 4. Предприемаческо образование и обучение чрез студентски кооперации: добрата практика/успешния пример на Мурсия, Испания - Г-жа Асунсион Арналдос, Вице-президент на Съюза за кооперативно обучение в регион Мурсия, Испания 5. Добрата практика на „Ниа Милва“ ЕООД, гр. Хасково – г-жа Сиана Кисьова, управител 6. Квалификацията – основа за по-ефективна социално и трудова интеграция на хората с увреждания - г-жа Йовка Гайкова, председател на ТПКИ „Родина“-Варна 7. Собствено производство – възможност за разширяване на социалното

предприемачество - г-жа Мариана Димитрова, председател на „Дибико“ ЕООД-София

Работна група 2: Регионално и локално коопериране:

Зала „Пресклуб“, Конгресен център на Международен панаир

Модератор: г-жа Елка Тодорова, председател на Националната федерация на работодателите на инвалиди /НФРИ/

1. Добрата практика на Европейска мрежа на градове и региони за развитие на социалната икономика /РЕВЕС/ - г-н Ян Олсон, съпрезидент
2. Възможности за европейско финансиране на партньорствата между общините и социалните предприятия (г-жа Правда Игнатова, Агенция за социално подпомагане към МТСП);
3. Политики за социално партньорство – Община Троян - г-жа Донка Михайлова , кмет на гр. Троян
4. Публично-частно партньорство между община Бургас и социалните кооперации от региона - г-н Георги Порязов, председател на Окръжен съюз на ТПК - Бургас
5. Иновативни методи за сътрудничество на регионално и междусекторно ниво чрез гъвкави форми на заетост – г-жа Петя Грудева, "Згура - М" ЕООД - Пловдив
6. Иновации и социално предприемачество - г-н Данаил Начев, председател на ТПК „Мара Денчева“

Заседание на Национален съвет за интеграция на хората с увреждания

Е.Тодорова взе участие в работата на заседанието на 17 март 2015 г. на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания към Министерски съвет. Заместник-министърът на труда и социалната политика и заместник-председател на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания (НСИХУ) Лазар Лазаров откри в МТСП поредното заседание на НСИХУ.

Членовете на Съвета обсъдиха и приеха проект на Годишен Доклад за 2014 г. за изпълнението на Плана за действие за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания 2014 – 2015 г. През отчетения период са изпълнени серия от мерки, насочени към успешното реализиране на процеса по деинституционализация на грижата за деца, включително и такива с увреждания. През 2014 г. Министерството на регионалното развитие и благоустройство е реализирало редица мерки за осигуряването на достъпна архитектурна среда за хората с увреждания. Министерство на образованието и науката чрез ресурсни центрове е продължило обезпечаването на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности.

НСИХУ прие и проект на Доклад за изпълнението на План за действие, съдържащ мерки за привеждане от България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.). Докладът е структуриран по начин, по който отчита всяка една от заложените стратегически цели в Плана. По всяка стратегическа цел е дадена информация за нейното изпълнение и е направен извод за изпълнението на заложените дейности.

На 17 март т.г. Организационния комитет на Четвъртия Европейски форум за социално предприемачество даде Пресконференция за медиите

по-долу медиите за нас:

http://offnews.bg/news/%D0%9E%D0%B1%D1%89%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B4%D0%A5%D0%BE%D1%80%D0%B0-%D1%81-%D1%83%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B0%D1%82-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B8%D0%B7%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%B8-%D0%BE%D1%82-%D1%82%D1%8F%D1%85-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D1%84%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BC-%D0%B2-%D0%9F%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B4%D0%B8%D0%B2_476801.html

http://novinar.bg/news/drehi-i-mebeli-ot-hora-s-uvrezhdaniia-smajvat-evropejtcj_NDk1Mjs1Nw==.html?qstr=

След пресконференцията

председателят на федерацията

даде интервю за БНР.

Четвърти Европейски форум за социално предприемачество

26-29 март 2015 г. в гр.Пловдив

В рамките на Програмата за конкурентоспособност на малките и средни предприятия (COSME) ще се проведе Четвъртото поредно издание на форума 26-29 март т.г. в Пловдив, който включва международен панаир на повече от 100 социални предприятия от над 16 страни, модно ревю на облекла, произведени от социални предприятия (палата 6 на Международен панаир АД – Пловдив), Европейска конференция на тема „Социално предприемачество за растеж и работни места“ на 26 март 2015 г. и кръгли маси по актуални въпроси за социалната икономика на 27 март 2015 г.

На сайта www.efse-bulgaria.eu на български и английски език ще бъде изнесена информация за четирите издания на Европейските Форуми за социално предприемачество, в рамките на които се провежда Европейския панаир на социални предприятия и кооперации на хора с увреждания.

В каталога на сайта ще бъдат изброени всички участници в четвъртото издание на Европейския форум за социално предприемачество в гр.Пловдив. За целта същите ще бъдат представени с информация за дейността си, контакти и лого.

Заседания на УС на НФРИ

През м.март т.г. се проведеха две заседания на Управителния съвет на НФРИ с участието на членовете на Контролния съвет на федерацията. След станалите разисквания и дискусии бяха приети:

- План за заседанията на Управителния съвет за 9-месечието на 2015 г.
- Структура, щат и щатно разписание на управлението на НФРИ за 2015 г.
- Бюджет на НФРИ за 2015 г.
- Баланс и Отчет за приходите и разходите за дейността на федерацията през 2014 г.
- Информация за подготовката за участие на НФРИ и членовете ѝ в Четвъртия Европейски панаир на предприятия от социалната икономика.
- Информация за организирано посещение в Конфедерацията на хората с увреждания, Турция и провеждане на пътуващ семинар в предприятия за хора с увреждания в областта Кападокия, Турция *(ще бъде изпратена допълнително информация до членовете на НФРИ)*.
- Информация за международното сътрудничество осъществявано от НФРИ.

- Информация за организирано посещение в Рим и провеждане на пътуващ семинар в организации за хора с увреждания в Рим, Италия *(ще бъде изпратена допълнително информация до членовете на НФРИ)*.
- Приемане на решение за свикване на Редовно Общо събрание на НФРИ. *(ще бъде изпратена допълнително информация до членовете на НФРИ)*.
- Утвърждаване на образци на Удостоверение за членство в НФРИ и Удостоверение за регионално представителство на НФРИ.
- Утвърждаване на образци за протоколи за дължим и внесен членски внос.
- Информация по проект на НАРЕДБА за реда за възстановяване, разходване и отчитане на внесените задължителни осигурителни вноски от работодатели и специализираните предприятия, трудово-лечебни бази и кооперациите на хората с увреждания, членуващи в национално представителните организации на и за хора с увреждания.
- Информация по по чл.16 г от ЗОП.
- Извършване на вътрешни одити по чл.178 от ЗКПО на членовете на НФРИ.
- Участие на НФРИ като партньор по проекти по програма Еразъм+ 2015 г.

Работна група към Администрацията на Президентството на РБ

По покана на Администрацията на Президента на Република България Е.Тодорова се включи в работата на работната група по инициативата „Подкрепи една мечта“. Участваха експерти от Администрацията на Президента на РБ, Агенцията по заетостта, Държавната агенция за закрила на детето и Министерство на образованието, младежта и науката.

Бяха представени изготвени оценки на възможностите и потребностите на 170 младежи напускащи институции. На 17 младежи са изготвени профили за проактивно предлагане пред работодатели.

Елка Тодорова (НФРИ) представи дейността на Федерацията, като подчерта, че в някои специализирани предприятия търсят нискоквалифициран персонал. Бяха обсъдени конкретни възможности за включване на НФРИ в работата по инициативата и последващи стъпки за сътрудничество.

„Ния-Милва” ЕООД – Хасково с приз от КРИБ за социално отговорни компании партньори на общините от област Хасково

На 24 март т.г. за трета поредна година Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) отличи социално-отговорните фирми в област Хасково и връчи годишните награди „Социално отговорна компания-партньор на общината”. За първи път тази година към инициативата се присъедини и областната администрация, която отличи две фирми- "Ния - Милва" ЕООД, член на федерацията, и ЕТ "Тано - Николай Траилов", които работят в създаването на

заетост за хора с увреждания и в сферата на социалните услуги. Грамотите им връчи заместник-областният управител Милена Рангелова.

Церемонията откри Стефан Димитров, регионален представител на КРИБ за Хасковско и учредител на наградите. Сред официалните гости бяха: зам. министърът на икономиката Любен Петров, зам. председателят на НС Иван Иванов, зам. председателят на КРИБ инж. Иван Бойков, Борислав Димитрачков, директор Дирекция "Развитие и

интернационализация на малките и средни предприятия" в Агенция за насърчаване на малките и средните предприятия, Маджиде Ахмедова, зам.-изпълнителен директор на Българска агенция за инвестиции, Баръш Йеничери, търговски аташе към генералното консулство на Република Турция в Пловдив. Всички те отправиха приветствия и поздравления към отличените фирми и организаторите на церемонията. Присъстваха също кметове на общини и представители на общините, ръководители на регионални и общински структури в област Хасково.

ПРОЕКТИ И ПРОГРАМИ

НФРИ Е НОМИНИРАНА ЗА НАГРАДИТЕ НА КОНКУРСА „REGIOSTARS 2015“ НА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „РЕГИОНАЛНА И ГРАДСКА ПОЛИТИКА“ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

НФРИ е номинирана за участие в инициативата „RegioStars 2015 на Европейската комисия.

Проектът на НФРИ № BG 051PO001-7.0.07-0142-C-0001 „Е-УСПЕХ: Европейски иновации – Усвояване на опит и добри практики от социалните предприятия за ел. включване и дигитални компетенции за заетост на хората с увреждания” е избран от МТСП - УО на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”. Инициативата на Главна дирекция на Европейската комисия за регионална и градска политика е насочена към идентифицирането на добри практики в рамките на регионалното развитие. Идеята е да се изберат най-иновативните практики, произтичащи от най-добрите проекти, които са били изпълнени през последния програмен период. Наградите RegioStars са разделени в четири категории, като НФРИ ще се състезава в категория " Интелигентен растеж: Разгръщане на потенциала за растеж на Малките и средни предприятия за дигитална икономика ".

Тази категория има за цел да идентифицира проектите, които са довели до разгръщане потенциала за растеж на МСП във всички сектори чрез изграждане на конкурентно предимство чрез използването и прилагането на ИКТ.

Иновативният аспект на проекта Е-УСПЕХ се състои в реализиране на модел на сътрудничество между мрежи и партньорства в страни членки, с фокус върху е-включване и дигитални компетенции чрез подобряване на конкурентноспособността на специализираните предприятия за хора с увреждания и запазване на заетостта на работещите в тях лица.

Основните постигнати резултати по проекта са:

- Разработен **Наръчник с добри практики и стратегии за е-включване и онлайн присъствие за предприятията от социалната икономика.**

- **Организирано посещение** на място в Австрия на експерти и целеви групи в социални предприятия и насочени консултации от BBRZ O в сферата на информационните технологии.
- Провеждане на **4 специализирани обучения за 30** представители на специализирани предприятия по темите: Интернет присъствие и онлайн маркетинг; Консултации за онлайн присъствие и брендиране; Основни познания по SEO оптимизиране; Е-търговия.
- Изградена и работеща **онлайн платформа и продуктов каталог** в подкрепа на социалните предприятия, улесняваща взаимоотношенията с клиентите – www.shop.nfri.bg.

НФРИ изпълни проекта в партньорство с Австрийския център за професионално обучение и рехабилитация BBRZ – O, който е най-големият център за професионална рехабилитация в Австрия.

Внесен проект на НФРИ към Агенцията за хората с увреждания

По решение на УС на НФРИ, през настоящата година федерацията няма да участва с проект за участието на членовете в Четвъртия панаир на социални предприятия и кооперации за хора с увреждания. Беше решено да се разработи и представи проектно предложение „Повишаване на социалния капитал в специализирани предприятия от НФРИ” пред Агенцията за хората с увреждания на предложения за активна работа с хора с увреждания на основание чл. 8, т. 6 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

Целта на проекта е да се създадат възможности за устойчива интеграция на работещите хора с трайни увреждания в специализирани предприятия от НФРИ чрез придобиване на социални умения за осигуряване на благоприятен социален климат в специализирани предприятия от НФРИ.

В рамките на планираните проектни дейности се предвижда да бъдат включени общо 24 души с трайни увреждания заети в специализираните предприятия: „Стопански дейности КЦМ” ООД, гр. Пловдив, „НИЯ – Милва” ЕООД, гр. Хасково, „Мальовица” ЕООД, гр. Самоков (от Южна България) и „Мир-И” ЕООД, гр. Етрополе (от Северна България).

При евентуалното финансиране на проекта от АХУ, ще бъдат проведени 2 четири дневни изнесени обучения извън работното място в две групи от два основни модула: „Помощ за самопомощ” и „Екипна и лична ефективност”.

С направените интервенции се цели изграждане на социален капитал между екипи от различни предприятия, със сходни проблеми и характеристики и създаване на добра практика за обучения извън обичайна работна среда, които да се фокусират върху високо самочувствие и мотивация за работа и активно участие на хората с увреждания в обществения, културния и професионален живот.

по проект
„COACH@WORK” в
България

Първата среща на Националната консултативна група по проект „COACH@WORK” в България се проведе на 27.02.2015 г. в залата на бул. Дондуков 11, ет. 9 в град София. Срещата беше

организирана от Националната федерация на работодателите на инвалиди в партньорство с координатора на проекта Згура-М, българските партньори Интерпроджектс и НАПОО. Тя е част от дейностите по проект 2014-1-BG01-KA202-001529, финансиран от програма „Еразъм +“ на Европейската комисия.

Участие в срещата взеха представители на различни заинтересовани по проблемите на подкрепената заетост страни – представители на Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта, неправителствени организации, предоставящи услуги за хора с увреждания, работодатели, ЦПО и експерт социални дейности, чиято задача е да мониторира съдържанието и качеството на интелектуалните резултати, които ще бъдат произведени в рамките на проекта.

Националната консултативна група е неформално звено с подпомагащи функции, част от управлението на проекта. Във всяка една държава партньор (България, Австрия, Испания, Турция) се създават национални консултативни групи в първите месеци от започване на проекта.

Ролята и задачите на националната консултативна група са свързани със споделяне на опит и препоръки относно разработването на обучителните материали по проекта и изработване профила на новата професия „Трудов коучър”. Участниците в работната група също така съдействат за разпространение на информация за проекта; съдействат за събирането на обратна връзка от други представители на целевите групи на проекта; спомагат за внедряването на резултатите на проекта в практиката; подкрепят осигуряването на устойчивост на резултатите по проекта.

По време на първата среща на Националната консултативна група в България участниците бяха запознати с проекта „COACH@WORK”, с функцията, ролите и задачите на

Първа среща на Националната консултативна група

националната консултативна група, профила на трудовия коучър по модела на Европейския Съюз по Подкрепена Заетост и беше организирана дискусия по темата. От страна на колегите от НАПОО беше представен национален доклад относно рамката за внедряване на услугата подкрепена заетост и професията „трудова коучър“ в България.

В резултат на оживената дискусия по обсъжданите теми по време на първата среща на Националната консултативна група в България бяха направени следните основни изводи и заключения, а именно:

- Налице е обща подкрепа за въвеждането на услугата Подкрепена заетост и новата професия „Трудова коучър“ в системата на професионалното образование и обучение и в практиката.
- Участниците се обединиха около предложението да бъде има българско наименование на новата професия. В тази връзка беше направено предложение да се проведат консултации с БАН.
- Беше подчертана необходимостта да се направи ясно разграничение между профила на трудовия коучър и съществуващите професии социален работник/асистент и трудов посредник.
- Във връзка с течащата в момента обществена дискусия за промени в ЗНЗ беше направено и одобрено предложение да се подготви такова предложение от страна на партньорите по проекта за въвеждане на услугата подкрепена заетост и професията трудова коучър.
- Участниците единодушно споделят необходимостта от подготовка и провеждане на акредитирано обучение за доставчици на подкрепена заетост и система за оценка на качеството на предоставяната услуга.
- Като изключително важна беше подчертана необходимостта въвеждането на новата професия за бъде обезпечено с финансови ресурси за нейното осъществяване и реализация.

В края на срещата беше постигнато съгласие с участниците за поддържане на регулярна връзка и своевременното им информиране за постигнатите резултати по проекта на всеки етап от неговото изпълнение и за планиране на следващи срещи на националната консултативна група. След проведената Втора международна партньорска среща по проекта в Грац, Австрия през 10-11 март 2015 г. беше решено втората среща на националната консултативна група да бъде организирана и проведена през септември 2015 г. преди Третата международна среща на партньорите по проекта в Пловдив, България, която предстои да се състои през октомври 2015 г.

Втора международна партньорска среща по проект COACH@WORK в Грац, Австрия

На 10-11 март 2015 г. в град Грац, Австрия се проведе Втората международна партньорска среща по проект „COACH@WORK“, финансиран от програма „Еразъм +“ на Европейската комисия. Нейн домакин беше австрийският партньор по проекта Jugend am Werk. От страна на НФРИ участие взеха председателят на федерацията Е.Тодорова, Иванка Пискова – член на УС и Милена Гонева – експерт проучване по проекта.

Първият ден от срещата бе посветен на представяне на постигнатите резултати от реализацията на първата фаза на проекта „Проучване на потребностите“ в страните

партньори. Участниците представиха резултатите от проведените изследвания сред представителите на целевите групи по проекта. Милена Гонева от екипът на НФРИ представи резултатите от проведеното изследване сред работодатели в България. Във връзка с финализирането на първата фаза на проекта предстои окончателното изготвяне на

сравнителен доклад въз основа на постигнатите национални резултати и заключения.

Денят продължи с представяне на осъществените от партньорите дейности за разпространение на проекта и сформирание на национални консултативни групи. Към момента е направен уеб сайт на проекта <http://supportemployment.eu/>. Като домакин на проведената в края на февруари първа среща на националната консултативна група в България, екипът на НФРИ направи презентация по темата.

Също така продуктивен и динамичен бе вторият ден, когато партньорите дискутираха въпроси, свързани с дейностите по разработване на обучителна програма за доставчици на подкрепена заетост. В тази връзка беше обсъден профила на трудовия коучър съгласно модела на Европейския съюз за подкрепена заетост. Преставеният модел беше обогатен с предложенията на националната консултативна група в България.

В рамките на втория работен ден от срещата участниците обсъждаха във формата Брейнсторминг и въпроси, свързани със структурата на обучителните модули, които предстои да бъдат разработени от партньорите по проекта. Във връзка с EQAVET системата за признаване, валидиране и сертифициране на доставчици на подкрепена заетост, която също ще бъде разработена по проекта, беше представен опита на австрийския партньор Jugend am Werk по набиране и предварителна оценка на кандидати за трудови коучъри.

По време на срещата присъства г-н Джордж Милис от Кипър, външен одитор по организацията и управлението на проекта, които сподели своите позитивни наблюдения и

впечатления от работата на партньорите и напредъка в изпълнението на планираните дейности и постигнатите резултати до момента.

В края на срещата бяха обсъдени индивидуално с всеки партньор въпроси за финансовото отчитане на проекта във връзка с подготовката и представянето на първи междинен отчет по проекта в срок до 30.04.2015 г.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

Какво представлява стажантският договор?

Какви са разликите между стажантския договор, летните стажове, практиката и други форми на обучение на работното място

С измененията през 214 в Кодекса на труда (КТ) бяха приети нови разпоредби, които уреждат стажуването на младежите за цел постигане на по-висока икономическата активност, увеличаването на заетостта, професионалното образование и квалификацията им чрез активно включване на работодателите като страна в процеса.

Тази законодателна промяна допълва досегашната уредба за професионалното образование и квалификация и беше приета в изпълнение на националните и европейските инициативи и стратегии за повишаване на образованието и заетостта сред младежите, в това число Националната стратегия за младежта (2014-2020).

Какво представлява стажантският договор?

Новите текстове предвиждат някои по-особени правила при възникването, изменението и изпълнението на трудови договори със стажанти, наред с основните изисквания, установени в глава пета раздел първи от Кодекса на труда. Установява се ограничение при сключването на такъв вид трудови договори. То се изразява в спецификите на новата уредба на стажовете, която се прилага само за **младежи на възраст до 29 години, завършили средно или висше училище и без трудов стаж** или професионален опит по придобитата от него професия или специалност – чл.233б КТ.

Отношенията между стажанта и работодателя се определят с трудов договор, който е сключен съгласно изискванията на Кодекса на труда за необходимото съдържанието на трудовите договори, като този договор определя и възнаграждението на стажанта за периода на стажуване. **Размерът на възнаграждението се определя по преценка на работодателя за съответната длъжност, но то не може да е по-малко от определената минимална работна заплата за страната.** Също така стажантите ще се ползват с всички права на работещите по трудово правоотношение, в т.ч. правото на безопасни и здравословни условия на труд, синдикално сдружаване, колективно трудово договаряне и др.

С измененията през 2014 в Кодекса на труда стажуването се определя като изпълнение на работа под настойничество, която има за цел усвояване от стажанта на практически умения по придобитата професия и специалност.

Работодателят има задължението да определи специално лице – наставник на стажанта, който има писмено споразумение с работодателя за наставничеството. **Наставникът трябва да има минимум 3 години трудов стаж** или професионален опит по професията. Споразумението между работодателя и наставника регламентира както разпределението на работното му време (т.е. времето, което ще отделя за наставничество на стажанта), така и другите условия на изпълнението на наставничеството – процедури по инструктиране на стажанта, по преглед и оценяване на извършеното, както и обратната връзка със стажанта за изпълнението на възложените му задачи.

Стажантският договор включва задължителните изисквания изрично да се посочат начина и формата за усвояване на практически умения в процеса на изпълнение на трудовите задължения, името и длъжността на наставника и времетраенето на договора.

За какъв период се сключва стажантски договор?

Важно е да се знае, че **стажантският договор е срочен и се сключва за период между 6 и 12 месеца**, като урежда условията при стажуването – включително, но не само: процедурите по обучение, наставление, по преглед и оценка на извършеното. Законодателят изрично регламентира, че стажантът може да сключва само един стажантски договор, което е разпоредба с цел да избегне възможността работодателите или стажантите да злоупотребят с право.

Стажантският договор се прекратява с изтичането на уговорения срок или на основание общите разпоредби на Кодекса на труда, които регламентират прекратяването на трудовите договори. С изтичането на уговорения срок на договора работодателят има задължение да издаде препоръка на стажанта, която да удостовери резултатите от стажа и да му послужи за кандидатстване за работа при други работодатели.

ТРУДОВ ДОГОВОР

№ 001 / 11.03.2015

Днес 11.03.2015 г., в гр. СОФИЯ на основание чл. 233б от Кодекса на труда се сключи настоящият трудов договор между:

..... със седалище:
 ЕИК: ..... с ..... представител
 ..... с ЕГН: .....
 наричан РАБОТОДАТЕЛ

и
 ..... с ЕГН
 ..... лична карта № ..... издадена на
 ..... от МВР .....

Местоживееие: .....
 Образование: .....
 Специалност: .....

Има ли разлика между стажантските програми, които компаниите организират и задължителните стажове, които студентите и учениците трябва да преминат през лятото?

Да, има съществена разлика в правната уредба и в характеристиките на задължителните стажове на студентите (и учениците), стажовете на стажантски договор и стажантските програми през летните месеци.

Задължителните стажове на студентите и учениците са част от тяхното образование и практическо обучение и се уреждат със Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). Така, **при задължителните стажове отношенията между стажанта и компанията са опосредени от трето лице, което е обучаващата институция или заведение.** От тук следва съществената разлика между задължителните стажове и стажантския договор, който е специфичен трудов договор, сключен между стажанта и работодателя, при който няма посредник.

Съгласно ЗПОО, отношенията при задължителните стажове на учениците се уреждат от договори, сключени между компаниите и съответното училище (а не такива между стажанта и компанията).

Дуалното обучение (т.е. обучението чрез работа), което също е въведено през 2014 с изменение на ЗПОО, е форма на партньорство между професионално заведение

(училище, колеж, център за професионално обучение) и един или няколко работодатели, което включва практическо обучение в работна среда и обучение в съответното образователно заведение. Условиата и реда за провеждане на дуалното обучение са определени в Наредба на Министъра на образованието и науката, съгласувана с Министъра на труда и социалната политика.

Видно от горното, задължителните стажове са частта от обучението, което е с професионална насоченост и целят подготовка и по-лесна адаптация на учениците и студентите към бъдещата им професионална реализация.

Стажантските програми за летните месеци, които много компании организират, се различават както от задължителните стажове, така и от стажантските договори по Кодекса на труда.

Характерно за летните стажантски програми е, че те са с много по-кратък срок (1-2 месеца) в сравнение със стажантския договор (от 6 до 12 месеца), като **работата при летните стажантски програми се регламентира със срочен трудов договор с кратък срок**. Ето защо, летните стажове могат условно да бъдат разглеждани като мост между младежите и работодателите, чрез който младежите да имат възможност да натрупат практически опит, да открият силните си страни, а компаниите – да идентифицират талантливите бъдещи специалисти и да ги привлекат на стажантски и/или постоянни трудови договори.

Младежите, които се включват в различни Академии организирани от компании, как следва да регламентират взаимоотношенията си с компанията, според законодателството?

Обучението на младежите в Академии на компании е част от тяхното професионално образование и цели придобиването на допълнителни квалификация и знания. Отношенията между младежите и Академиите следва да се уреждат чрез договори за присъединяване към съответна Академия, в които са регламентирани и условията, таксите, предметите на обучение и продължителността на обучението. От съществено значение е, младежите да извършат предварителна проверка дали Академията на компанията има лицензия за осъществяване на професионално обучение. Това е необходимо, защото лицензираните центрове за професионално обучение са задължени да имат изградена вътрешна система за осигуряване на качество при спазване на съответните държавни образователни изисквания. Оттук, издадена от Академията грамота и сертификати за квалификация и обучение ще бъдат държавно признати, само ако Академията има съответната лицензия.

В случай че Академията няма лицензия, ако поискат да получат държавно призната

диплома след завършване на обучението, младежите следва да продължат образованието си в съответното лицензирано заведение.

Как се регламентират отношенията, когато става въпрос за „практика“? Кои са основните разлики между стаж и практика?

От гледна точка на младежите, „практиката“ е желателно да бъде регламентирана чрез срочен трудов договор, за да може да бъде доказана при кандидатстване пред бъдещи работодатели, като не следва да се разчита само на препоръка от компанията, при която е проведена „практиката“ /летния стаж.

Основните разлики между „практиката“ и стажуването по разпоредбите на Кодекса на труда са в продължителността на договора и в по-конкретното регламентиране на отговорностите на стажанта и работодателя, съответно задължението за настойничеството на стажанта. Стажантският договор по-детайлно урежда отношенията между двете страни и има гъвкавост в срока си в определените от Кодекса на труда граници на продължителност от 6 до 12 месеца. Ето защо, от гледна точка придобиването на повече знания и умения за стажанта, сключването на договор за стажуване е за предпочитане. От гледна точка на придобиването на взаимни впечатления между двете страни, обаче, краткосрочните летни стажове и „практиката“ вероятно ще продължат да бъдат удобна и често ползвана форма на отношения между работодателите и младежите, като необходимата правна форма е срочен трудов договор.

Какви други форми на обучение на работното място с цел придобиване на знания и умения и възможност за започване на работа, предвижда закона?

Кодексът на труда въвежда общото задължение за работодателите да организират и финансират различни форми на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация под формата на семинари или практически курсове в съответствие с характера на работата, респективно служителите да участват в тях.

В допълнение, Кодексът на труда регламентира и други форми на взаимоотношения между работодатели и служители, с различно правно и практическо измерение, които също целят както придобиване, така и повишаване на професионалните умения и квалификация.

Такъв е трудовият **договор с условие за обучение по време на работа**, съгласно който, работодателят се задължава да обучи работника/служителя в процеса на работа по определена професия, а обучаваният има задължение да я усвои за период не по-дълъг от 6 месеца. С договора се определят формите, мястото за изпълнение, възнаграждението за извършената работа и обезщетението при неизпълнение, както и въпросите, свързани с обучението. Характерното тук е, че страните определят и срока, през който работникът има задължение да работи при работодателя след успешното завършване на обучението.

Резултатът от обучението се установява чрез изпит, а при успешно полагане на изпита се издава документ за удостоверяване на придобитите знания.

Спецификата по този договор е, че при успешно завършване на обучението, се създава ангажимент за двете страни за трансформация на правоотношението в класически трудов договор, а именно работодателят да приеме обучаемия на работа, а обучаемият да постъпи на работа съгласно уговорения срок, който не може да превишава 3 години.

Изпълнението на тези задължения е скрепено със санкция и за двете страни – работодателят дължи обезщетение в размер на brutното трудово възнаграждение за съответната длъжност за времето, през което не е осигурил работа (но не повече от 6 месеца), респективно служителят – ако по неуважителни причини не е завършил обучението си или не е постъпил на осигурената работа – дължи уговореното между страните обезщетение, но не повече от шесткратния размер на brutното възнаграждение за съответната длъжност.

Кодексът на труда регламентира и още две форми на правоотношения - сключване на **Договор за придобиване на квалификация** с лице, което постъпва или е постъпило в учебно заведение за придобиване на квалификация и **Договор за квалификация и преквалификация**.

С договора за квалификация (който изрично следва да се подчертае, че няма характер на трудов договор към момента на сключването), работодателят се задължава да осигурява на лице, което се обучава, издръжка и други условия във връзка с обучението и след завършване на обучението да приеме обучаващия се на работа по придобитата квалификация (съгласно трудов договор) за уговорен от страните срок, който не може да бъде по-дълъг от 6 години.

С договора за квалификация и преквалификация работодателят и служителят съвместно определят професията, за която служителят ще се обучава, мястото, формата и времето на обучението, както и финансовите и другите условия по време на обучението. Характерно за този договор е, че страните могат да уговорят задължение работника/служителя да работи при работодателя за определен срок, но не повече от 5 години, както и отговорността за незавършване на обучението, както и при неизпълнение на задълженията по договора.

Коя е най-предпочитана и разпространената форма сред работодателите в България?

Най-предпочитаната от работодателите форма е тази, която им позволява повече гъвкавост при избора на правилните служители за техния бизнес. Така, включването през 2014, в Кодекса на труда на разпоредбите за стажантските договори е изгодно и за двете страни, защото увеличава възможностите на работодателите за търсене на нови прагматични

решения за развитието на бизнеса им, като същевременно позволяват на младежите да натрупат практически знания и умения, които да са им от полза при включването им в пазара на труда.

Допълнителна мотивация за работодателите за увеличаване на заетостта и развитие на стажуването при младежите може да се постигне и чрез по-прецизни данъчни облекчения и стимули за работника и за работодателя, в допълнение на вече предвидените в Закона за корпоративно подоходно облагане, които да насърчат страните да търсят взаимноизгодни и работещи решения.

адв. Михаела Христова и адв. Пламен Славов – партньори в CGS Law Firm

